

melyedet kitisztíttya, szívedet erősíti. Bánatodat és Meláncoliádat el üzi. Ismét akinek szívében szomorúság vagon, élyen a Sáfránnyal, lesz abban is vigasság, erőtlen tagokba jön ettől vastagság, májját is meg tisztit oly jeles orvosság.

A Halálos mérget elüzo orvosságokról. Fokhagyma és ruta körtvély és a retekkel méreg ellen valók; ki fokhagymát eszik ehomra jó reggel, nem veszi meg gyomrát akár mely rossz vízzel. ...Ismeretes az az adoma, melyből kitűnik, hogy nincs a világon olyan ember, aki fogfájás ellen nem tudna valami szert; Czövek Márton uram is hármát sorol föl a szenvedő emberiség okulására és vigasztalására.

Fog Fájás ellen.

Végy egy Fertály vagy 1/2 Fertály jó kemény bor etzetet, tégy belé jotskán sót és Zsendelyről való muhát. Azután fedd bé a Csuprot fekete kenyér hajjal, s hadd főjjen jot le; ezután ebből végy a Szádba, a milyen melegen állhatod 3-szor vagy 4-szer meg lásd hamar el mullik.

Vagy

Ha odvas a Fogad, végy Tárkony gyökeret, ezt faragd meg vékonyon, hogy a fogad Üregébe bé férjen, azután dugd bé azt, meg lásd a fájdalom meg szűnik.

Vagy

Végy Kajput olajat, ezt ted eg' két tiszta pamutra s botsásd a fogad üregébe, attolis megszűnik.

Bornak jó illatot adni.

A Földi Bodzának ujj virágit szed össze, és vesd a boros hordóba, jó muskatály szagu borod lészen.

Vagy a skárlát fü ha mustban vettetik a bornak muskatály íze lészen.

Kígyóknak el nyelése ellen.

Történetből ha valaki el nyeli a kig'ot, tentát ig'yék és meg öli benne.

Vagy

A Kigyo hagymát főzd meg borban, ad innya.

Vagy

Lábánál fogva köttessen fel az olyan Ember; szája légyen nyitva és fejje alá meleg tej tétenessék, érezvén szagát, mind járt kijön.

...Azt hiszszük, e mutatványok meggyőzték az olvasót arról, hogy Czövek István Ur, akinek «Continuátiója szerént» írta le Govrik Márton a recipéket, sok tekintetben mögötte van a mai orvosi tudománynak. De 176 év előtt nagy tudós hírében állhatott ő, mert a füzetben több helyen történik hivatkozás rá olyan helyeken, ahol a másoló nem tartja elegendőnek a saját megbízhatósága hangsúlyozását. A mai kornak egyik különössége, az orvosi «tekintélyekbe» vetett hit tehát már akkor is létezett!

(Amúgy: a kockázatokról és mellékhatásokról kérdezze meg házi orvosát, gyógyszerészét - a szerk. ajánlása)

Olvasói levél

A 80. szám 25. oldalán megjelent verset a szerkesztő Mindszenty nevű ismeretlen költő verseként

jelezte, amely egyébként Avedik Lukács Erzsébetváros monográfiája c. könyvében jelent meg. A vers szerzője *Mindszenty Gedeon /1829-1877/* ismert magyarországi római katolikus esperes volt, aki jelentős munkásságot fejtett ki a líra területén is, mint ahogy a vers is bizonyítja.
Snorhavor nor dári! Boldog új évet!

Dr. Száva T. Sándor - Bécs

„A fény az első teremtmény...”

Érdeemes felidézni - jó idő rá a legsötétebb, decemberi időszak - hogy mi is a fény?

József Attila 1937-ben, élete utolsó évében írta Thomas Mann üdvözlése című versében a gyönyörű sorokat:

*...az igazat mondd, ne csak a valódit,
a fényt, amelytől világlik agyunk,
hisz egymás nélkül sötétben vagyunk.*

Decemberi összefoglalónk címe azért került idézőjelbe, mert valóban idézet (a későbbiekben még szó esik róla). A fény az első teremtmény - alapvetően egyszerű megállapítás, éppen azért, mert nagyon fontos. Alapvető igazság, amely az Ószövetség első mondataiból következik - éppen ezért elgondolkodtató.

De kezdjük decemberi összefoglalónkat az egyházi újévvél. A katolikus liturgia szerint ugyanis elkezdtük immár az új évet.

Advenio, advenire... Ugye, nem nagy vétek, ha olvasóinkat réges-régi, gimnáziumi latinórákra emlékeztetem? „Advenio, advenire” - latin ige, jelentése „eljön, megérkezik”. (A latin szótár szerint 4-ik ragozás.)

Nyelvlecke helyett azonban pillantsunk inkább kulturális „szótárunkba”. Ebből a latin igéből származik ugyanis az „advent” ige név: jelentése „eljövétel”.

Várjuk, hogy eljöjjön...

Emberi mértékkel mérve olyan igen hosszú egy év s oly sok hordaléka van. Vajon, az év lefolytának mi a hordaléka? Hiszen a folyók nem csupán a partot mossák alá, hogy aztán a mart leszakadjon, a hordalék gyakran a legjobb televénnyé válik. A Nílus ismétlődő áradásaira hatalmas, napfényesnek látszó kultúra épült, az ókori Egyiptom, Hórusz napisten birodalma. Lám, lám, megint a fény...

Polgári évünk utolsó hónapját előző, novemberi számunkban Borbálával zártuk, nézzük hát Miklóst. A gyermekek számára cipőtisztító Mikulás - mint oly sok, más népszokás - nálunk természetesen az általános, keresztény hagyományon túl számos, környező nép, illetve kultúra szokás- és hiedelemvilágából származó ragadványokkal alakult olyanná, amilyen ma. A szentté avatott mirai püspök, Miklós életéről semmiféle hiteles adatunk nincs (342 körül halt meg). A legenda szerint egy szegény család három leánya a megélhetés érdekében éppen utcalánynak készült, amikor a jótékony püspök az ablakon át hajított be nekik annyi pénzt, hogy letegyenek szándékukról s „méltó módon” férjhez mehessenek. Némely pravoszláv népnél egyenest „csodatévő Mikolaj” az egykori püspök neve...

Kérdés: miért „visel” a mai Mikulás vörös köpenyt fehér prémszegéllyel? Talán püspöksége miatt fejedelmi díszbe illik öltöztetni, a fehér prémszegély pedig sok-sok ideje már a mesék grafikájában az uralkodói ruhák fehér hermelin-szegélyével jár...? Az bizonyos, hogy német